

KERKÜK'TE VALİLİK KRİZİ

BİLGAY DUMAN | SELÇUK BACALAN

GİRİŞ

2

003 sonrası Irak'ta siyasi kırılganlıkların odak noktalarından biri hâline gelen Kerkük, vilayet seçimleri ile ülkenin ana gündem maddelerinden biri olmuştur. Federal bir yönetime sahip olan Irak'ta, son olarak 2013 yılında gerçekleştirilen vilayet meclisi seçimleri, DEAŞ'ın ortaya çıkardığı

etkiler nedeniyle 10 yıl boyunca yapılamamıştır. Bu bağlamda, 18 Aralık 2023 tarihinde gerçekleştirilen vilayet meclisi seçimlerinin Kerkük açısından özel bir önemi bulunmaktadır. Irak'ın diğer bölgelerinden farklı olarak Kerkük'te, 18 yıldır vilayet meclisi seçimleri yapılamamış ve işgalin sona ermesine rağmen işgal dönemi sırasında oluşturulan yapılar üzerinden yerel yönetim sağlanmaya

Toplumsal çeşitliliği ile bilinen ve "küçük Irak" olarak tanımlanan Kerkük konusundaki hassasiyet nedeniyle Başbakan Muhammed Şiya es-Sudani'nin girişimiyle Kerkük bileşenleri arasında vilayet meclisinin oluşturulması konusunda uzlaşının sağlanması için "Kerkük'ü Yönetme Koalisyonu" kuruldu.

Birleşik Irak Türkmenleri Cephesi listesinin valilik seçimi ile ilgili açıklaması

çalışılmıştır. Bu durum, vilayette yaşayan etnik ve dinî gruplar arasında ciddi bir gerilime yol açmıştır. Kerkük'te 18 yıl sonra gerçekleştirilen vilayet meclisi seçimlerinin, şehrin siyasi ve idari problemlerinin çözümüne katkı sağlayarak istikrara kavuşmasını mümkün kılacağı düşünülürken kentteki sosyal dengelerdeki farklı dinamiklerin seçim sonuçlarına ve dolayısıyla siyasal sürece yansımaları, Kerkük'ü yeniden Irak'ın ana gündem maddelerinden biri hâline getirmiştir.

Seçimlerin üzerinden sekiz ay geçmesine rağmen Kerkük bileşenlerinin kendi aralarında görev paylaşımı konusunda uzlaşamamasından dolayı vilayet meclisi kurulamamaktaydı. Toplumsal çeşitliliği ile bilinen ve "küçük Irak" olarak tanımla-

nan Kerkük konusundaki hassasiyet nedeniyle Başbakan Muhammed Şiya es-Sudani'nin girişimiyle Kerkük bileşenleri arasında vilayet meclisinin oluşturulması konusunda uzlaşının sağlanması için "Kerkük'ü Yönetme Koalisyonu" kuruldu. Ancak Sudani'nin girişimlerine rağmen Kerkük bileşenleri arasında başta valilik ve üst düzey görevlerin paylaşımı konusunda anlaşma sağlanamadı. Bu durum üzerine Sudani'nin çağrısıyla 11 Temmuz 2024'te Kerkük Vilayet Meclisinin ilk oturumu gerçekleştirildi. Yasa gereği, yaşça en büyük il meclis üyesi olan ve önceki dönemde Kerkük vali vekilliği görevini yürüten Rakan Said el-Cuburi, oturuma başkanlık etti. Yapılan ilk oturumda bileşenler arasında uzlaşının sağlanana kadar oturumun açık olacağına karar ve-

rildi. 2008 yılı 21 sayılı Irak Vilayet Meclisi Yasası'nın 7. maddesine göre meclisin ilk toplantısından itibaren 30 gün içinde, yaşça en büyük üyenin başkanlığında bir oturum düzenlenerek vilayet meclisinin kurulması ve valinin seçilmesi öngörülmüştür. Ancak yasal sürenin bitimine bir gün kala vilayet meclisinin toplanamaması üzerine, Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB) öncülüğünde Bağdat'ta bir toplantı gerçekleştirildi. Toplantıda 5 KYB üyesi, 3 Arap üye ve 1 azınlık üyesinin katılımıyla vilayet yönetimi belirlendi. Ancak söz konusu toplantının, 2 üyeye sahip Türkmenler, yine 2 üyeye sahip Kürdistan Demokratik Partisi (KDP) ve diğer 3 üyenin katılımı olmaksızın gerçekleştirilmesi ve toplantının Bağdat'ta yapılması, siyasi açıdan tartışmalara yol açarken hukuki açıdan çeşitli çelişkilere de neden oldu. Bu durum, Kerkük'te yeni bir krizin kapısını araladı.

KRİZİN ARKA PLANI: SEÇİM SONUÇLARI VE İTTİFAKLAR

Aralık 2023'te gerçekleştirilen Kerkük Vilayet Meclisi seçimlerinde Kürtler; KYB'den 5 ve KDP'den 2 olmak üzere toplam 7 üye kazanmıştır. Araplar ise eski Vali Vekili Rakan el-Cuburi liderliğindeki Arap Koalisyonu'ndan 3, Irak Başbakan

Yardımcısı ve Planlama Bakanı Muhammed Timim'in listesi Kiyade'den 2 ve Kerkük Arap Milletvekili Vasfi el-Asi'nin desteklediği Urube listesinden 1 olmak üzere toplam 6 üye elde etmiştir. Irak Türkmen Cephesi'nin (ITC) liderliğindeki Birleşik Irak Türkmenleri Cephesi listesi 2 üye kazanırken Hristiyan azınlık kotasından Babiliyun listesi de 1 üye ile temsil edilmiştir. Seçim sonrasında sandalye sahibi olan Arap üyeler, aralarında birleşerek "Arap İttifakı"nı kurmuşlardır. Seçim sonuçları sonrası ortaya çıkan güç dengesi, Kerkük'teki yerel yönetimi hiçbir etnik grubun tek başına kuramayacağı gerçeğini ortaya çıkarmış ve Kerkük'teki güç dengesini altüst etmiştir. Zira Kerkük'e tahsis edilen 16 sandalyeden en az 9'una (yüzde 50+1) sahip olunması, yerel meclisin oluşturulması ve meclisin bir ay içerisinde vali seçimini gerçekleştirmesi için yeterlidir. Bu nedenle gerekli çoğunluğa ulaşmak amacıyla Kerkük bileşenleri tarafından ittifak çalışmaları başlatılmıştır.

Seçim sonuçlarının ardından, Araplar tekrar valiliği talep ederken seçimlerde tek başına en fazla sandalye alan parti olması nedeniyle KYB, valinin kendilerinden olması gerektiğini savunmuştur. Bu talepler, Araplar ve KYB'li Kürtler arasında valilik pozisyonu üzerinden

Seçim sonuçları sonrası ortaya çıkan güç dengesi, Kerkük'teki yerel yönetimi hiçbir etnik grubun tek başına kuramayacağı gerçeğini ortaya çıkarmış ve Kerkük'teki güç dengesini altüst etmiştir.

Iraklı Türkmen göstericiler, Irak bayraklarıyla Türkmeneli ve ITC bayraklarını taşıdı.

ciddi tartışmalara yol açmıştır. Dolayısıyla Kerkük Vilayet Meclisinde yer alan diğer siyasi yapılar da valilik ve diğer önemli pozisyonlara sahip olabilmek için adımlar atmıştır. Şubat 2024'te ITC Başkanı Hasan Turan, Birleşik Irak Türkmenleri Cephesi listesi adına altı maddeden oluşan "2024-2028 Kerkük Vizyonu"nu açıklamıştır. Vizyonun önemli başlıklarından biri, Kerkük'teki idari ve siyasi sorunları çözmek amacıyla önerilen "dönüşümlü vali" formülü olmuştur. ITC'nin bu formülüne, KYB'li Kürtler dışındaki KDP ve Arap Koalisyonu destek vermiştir. Türkmenlerin "dönüşümlü valilik" formülü, vilayette etnik yakınlaşmayı teşvik ettiği ve Kerkük'ün kardeşlik şehri tezine hizmet ettiği için Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Hakan Fidan ve Irak Başbakanı Sudani tarafından da bu konu hakkında destekleyici açıklamalar yapılmıştır. Türkmenlerin önerdiği formül çerçevesin-

de bir araya gelen Türkmenler, Araplar ve KDP; yerel yönetimi oluşturmak için çoğunluğu oluşturmuş ve dönüşümlü valilik formülü üzerinde anlaşarak birlikte hareket etmiştir. Bu birliktelik zamanla bir ittifak hâlini almış, üye sayısı da 10'a ulaşmıştır.

Irak Kürt Bölgesel Yönetimi'nin (IKBY) ikinci ana partisi olan, Süleymaniye merkezli faaliyet gösteren ve terör örgütü PKK'ya verdiği destek nedeniyle Türkiye ile problemlili ilişkilere sahip olan KYB, İran'ın da desteğiyle Türkmenlerin dönüşümlü valilik formülünün Ankara'nın bir projesi olduğunu iddia ederek bu girişimi engellemeye çalışmıştır. Bu gelişmelerin ardından, Irak Başbakanı Sudani tekrar devreye girmiş ve 11 Temmuz 2024'te Kerkük'te seçilen il meclis üyelerine yaptığı çağrı üzerine Kerkük Vilayet Meclisi toplanmıştır. Irak Vilayet Meclisi Yasası'nın 7.

maddesi gereğince, meclisin ilk oturumunu yönetmek ve il meclis başkanı ile yardımcılarını, vali ve iki yardımcısını seçmek amacıyla yaşça en büyük üye olan eski Vali Vekili ve Arap Koalisyonu Başkanı Rakan el-Cuburi başkan seçilmiştir. Ayrıca vilayet meclisi üyeleri ve grup başkanları arasında anlaşma sağlanana kadar oturumun açık kalmasına ve bir sonraki toplantının zaman ve mekânının, geçici meclis başkanı olan yaşça en büyük üye tarafından belirlenmesine karar verilmiştir.

Sudani, 11 Temmuz oturumunun sonuçsuz kalmasından ardından, Kerkük Vilayet Meclisi seçimlerini kazanan üyelerle ayrı ayrı görüşmeler gerçekleştirmiştir. 25 Temmuz'da Arap, 27 Temmuz'da Türkmen üyelerle görüşürken 3 Ağustos'ta ise KDP ve KYB üyeleriyle bir araya gelmiştir. Görüşmelerin ardından Başbakanlık Basın Bürosu tarafından yapılan açıklamada; Sudani'nin, yerel yönetim oluşturma prosedürlerini tamamlamanın, vilayetteki toplulukların temsilcileri arasında fikir birliği sağlamanın, herkesin etkin katılımını güvence altına almanın ve hiçbir topluluğun karar alma sürecinde ötekileştirilmemesinin önemine vurgu yaptığı belirtilmiştir. Bu açıklama Türkmenlerin Kerkük Vilayet Meclisi yönetiminde önerdiği "dönüşümlü valilik" formülünün Baş-

bakan tarafından da desteklendiği şeklinde yorumlanmıştır.

KYB-HRİSTİYAN VE ARAP İTTİFAKI

Babiliyun Hareketi lideri ve Ninova Haşdi Şaabi gücünde komutanlık yapan Reyyan Keldani, Kerkük Vilayet Meclisi seçim sonuçlarının açıklanmasından itibaren KYB'nin Kerkük siyasetinde birlikte hareket edeceklerini açıklamıştır. Akabinde Kerkük Vilayet Meclisi seçimlerini azınlık kotasından kazanan Hristiyan üye, KYB safına geçmiştir. Dönüşümlü valilik mekanizmasını savunan Birleşik Irak Türkmenleri Cephesi listesi, KDP ve Arap Koalisyonu; ağustos ayında Bağdat'ta Siyade Partisi lideri Hamis Hançer ve Erbil'de Mesut Barzani'nin ev sahipliğinde toplantılar düzenlemiştir. Bütün kesimlerin Kerkük vilayet yönetimince eşit bir biçimde temsil edilmesi konusunda uzlaşuya varılmıştır.

Yukarıda zikredilen toplantıların ardından KYB lideri Bafel Talabani, Kerkük vilayet yönetiminden istediği kadar pay alamayacağını düşünerek dönüşümlü valilik formülünü engellemek ve valiliği almak için girişimlerde bulunmuştur. KDP ile Kürt iç politikasında yaşadığı sorunlar, Türkmenlerle geçmişten gelen husumet ve Türkiye faktörü nedeniyle sonuç alamayacağını bilen KYB, bölün-

Sudani'nin, yerel yönetim oluşturma prosedürlerini tamamlamanın, vilayetteki toplulukların temsilcileri arasında fikir birliği sağlamanın, herkesin etkin katılımını güvence altına almanın ve hiçbir topluluğun karar alma sürecinde ötekileştirilmemesinin önemine vurgu yaptığı belirtilmiştir.

meye müsait ve aslında fikir birliği olmayan Arap Koalisyonu üzerinden hareket etmiştir. Yerel kaynaklara göre 25 Temmuz 2024'te Başbakan Sudani ile görüşme yapan Arap üyelerden üçü (Kiyade ve Urube listelerinin üyeleri), bu görüşme öncesinde İran'a yakın isimler olarak bilinen Bedir Örgütü lideri Hadi el-Amiri, Asaib Ehlil Hak lideri Kays el-Hazali ve KYB lideri Bafel Talabani ile bir araya gelmiştir. Toplantıda, Türkiye'nin de desteklediği dönüşümlü valilik formülünün gündemden kaldırılması ve KYB'li bir şahsın vali olması için görüş alışverişinde bulunulduğu bilinmektedir. Nitekim valilik seçiminin ardından açıklamalar yapan Kays el-Hazali'nin, "Kerkük'ü Türkiye'den kurtardık" şeklinde bir açıklama yapması dikkat çekicidir. Öte yandan KYB ve Babiliyun hareketinin arkasında bir İran desteğinin bulunduğu da söz edilebilir.

Kerkük'teki vali seçiminin yasal dayanaktan uzak olduğu görülmektedir. Irak Vilayet Meclisi Yasası'nın 7. maddesi, meclisin ilk oturumundan itibaren 30 gün içerisinde, yaşça en büyük üyenin başkanlığında vali, meclis başkanı ve yardımcılarının seçilmesi hükmünü içermektedir. Bu süre 11 Ağustos'ta dolmak üzereyken Vilayet Meclisi Yasası'nın 13. maddesi göz ardı edilerek Türkmenler, Arapların bir kısmı ve KDP'li Kürtlerin gıyabında 10 Ağustos'ta Bağdat'ta, Kerkük Vilayet Meclisi oluşturma toplantısı yapılmıştır. Kerkük Vilayet Meclisi Yasası'nın 13. maddesi, "Kerkük vilayetindeki idari görevlerin, vilayetin bileşenleri arasında seçim sonuçlarını dikkate almaksızın eşit bir şekilde dağıtılması"nı belirtmektedir. Ayrıca bu hükmün bir sefere mahsus olmak üzere parlamento ve vilayet meclisi seçimlerinde geçerli olması yasa ile teminat altına alınmıştır. Dolayısıyla bu madde uygulanmadan alınan bir kararın

geçerli olmaması gerekirken Irak Cumhurbaşkanı Abdullatif Reşid toplantıdan üç gün sonra, 13 Ağustos 2024'te, Rebvar Taha'ya valilik yetkilendirme kararnameini vererek Rebvar Taha'nın göreve başlamasını sağlamıştır.

BAĞDAT TOPLANTISININ PERDE ARKASI

Kerkük'te toplam altı üyesi olan Arap Koalisyonu, Hamis Hançer'in liderliğindeki Siyade Partisi ve eski Irak Parlamentosu Başkanı Muhammet Halbusi liderliğindeki Takaddum Partisinin birleşmesiyle kurulmuştur. Takaddum Partisinin önemli isimlerinden biri de Irak Başbakan Yardımcısı ve Sudani hükümetinin Planlama Bakanı Muhammet Timim'dir. Takaddum Partisi lideri ve 14 Kasım 2023'te görevden alınan Irak Parlamento Başkanı Halbusi, boşalan Parlamento başkanlık koltuğuna Takaddum Partisinden bir kişiyi aday göstermiştir. Ancak Sünni siyasi liderler arasındaki güç rekabeti, Halbusi'nin adayının kazanmasını engellemiştir. Irak'ta önümüzdeki günlerde Parlamento başkanı seçimi yapılması planlanmaktadır. Takaddum Partisinin adayının kazanabilmesi için Parlamentodaki Şii üyelerin de oylarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bölgeden edinilen bilgilere göre Halbusi, 10 Ağustos'ta Bağdat'ta yapılan Kerkük Vilayet Meclisinin kurulması toplantısından birkaç gün önce, Hadi el-Amiri, Kays el-Hazali, Bafel Talabani ve Babiliyun Hareketi lideri Reyyan Keldani ile bir araya gelmiştir. Bağdat'ta yapılan bu toplantının ardından, adı geçen siyasi oluşumların sorumlularının birlikte görüntü vermesi, bu bilgileri daha da pekiştirmiştir.

Toplantının ardından, Kerkük seçimlerine Kiyade listesi olarak katılan ve Halbusi liderliğindeki Takaddum Partisinin önemli isimle-

Kerkük İl Meclisi, seçimden 7 ay sonra ilk kez toplandı

rinden Muhammed Timim'in iki üyesi ile İran'a yakınlığıyla bilinen ve Kerkük seçimlerinde Urube listesi ile yer alan Vasfi Asi'nin bir üyesi, Arap Koalisyonu'ndan ayrılmıştır. Bunun sonucunda KYB; 3 Arap üye ve Babiliyun ittifakıyla birlikte Kerkük yönetimini seçmek için gerekli olan toplam dokuz üyelik çoğunluğu sağlamıştır. Bunun üzerine söz konusu güçler; Türkmenler, KDP ve Arapların bir kısmı katılmadan Bağdat'ta düzenlenen bir toplantı ile Kerkük valisini ve yönetimini belirleyerek kamuoyuna ilan etmiştir.

KYB'li Rebvar Taha Kerkük valisi ve Siyade Partisinden Muhammed İbrahim Hafız Kerkük Vilayet Meclisi başkanı seçilmiştir. Ayrıca Fenni İşlerden Sorumlu Vali Yardımcısı olarak da Muhammed Timim'in kardeşi İbrahim Timim seçilmiştir. Timim'in bu hamlesi ile üyesi olduğu Takaddum Partisinin, parla-

mento başkanlığındaki yarışta elini güçlendirdiği düşünülmektedir. Ayrıca Kerkük'te en güçlü rakibi olarak bilinen Rakan el-Cuburi'nin tekrar vali olma iddiasını çürütmüştür. Hamis Hançer liderliğindeki Siyade Partisi üyesi ve Kerkük Vilayet Meclisi başkanı seçilen İbrahim Hafız, partisnin ilkelerine sadık kalmadığı gerekçesiyle partiden ihraç edilmiş ve Arapların koalisyonunu bozduğu için iki üyeye birlikte ihanetle suçlanmıştır. Siyade Partisinden ihraç kararıyla birlikte Hafız, Takaddum Partisine üye olmuştur. Kerkük Vilayet Meclisinin kurulmasında Halbusi'nin bu hamlesinin, Sünni liderlere duyduğu güvensizlik nedeniyle Irak Parlamento Başkanlığı seçiminde İran'ın Irak'taki vekil güçlerinin desteğini elde etmeyi amaçladığını söylemek mümkündür. Böylece İran kendi siyasetini pekiştirmek için Sünni Araplar arasında ayrışmayı derinleştirerek parlamento baş-

KYB eksenli bir yönetimin Kerkük'te kurulması, 2017 yılı öncesinde Türkmenler ve Araplara yönelik yaşanan idari, siyasi ve güvenlik ihlallerinin tekrarlanabileceğine dair endişeleri yeniden gündeme getirmiştir.

kanlığı için en azından İran karşıtı olmayan bir kişinin seçimini sağlayabilir.

TEPKİLER SONUÇ VEREBİLİR Mİ?

Bağdat'ta yapılan Kerkük Vilayet Meclisi toplantısına, meclis üyesi olan Türkmenlerden, KDP'lilerden ve Araplardan bir kısmının davet edilmemesi Vilayet Meclisi Yasası'nın 7 ve 13. maddelerine aykırı olduğu gerekçesiyle Kerkük'te tepkilere neden olmuştur. ITC Başkanı Hasan Turan, 11 Ağustos'ta düzenlediği basın açıklamasında, Bağdat'ta yapılan Kerkük Vilayet Meclisi toplantısının alınan kararlarına karşı Irak Federal Mahkemesine başvurduklarını duyurmuştur. Turan'ın açıklamasının ardından, Araplar ve KDP'liler de benzer açıklamalarda bulunmuştur. Türkmenlerin Federal Mahkemeye sundukları itiraz dilekçesinin, mahkeme heyeti tarafından 30 gün içerisinde karara bağlanması gerekmektedir. Türkmenlerin tepkilerinin ardından, toplantıya davet edilmeyen KDP ve bazı Araplar da tepki göstermiştir. Ancak Irak'ta birçok konu siyasi gelişmelere bağlı olduğu için mahkemenin siyasi baskılara maruz kalabileceğini söylemek yanlış değildir. Özellikle Irak Federal Mahkemesinin son dönemde İran'a yakın bir tutum sergilediği iddialarının ve İran'ın KYB'ye verdiği desteğin göz ar-

dı edilmemesi gerekmektedir. Nitekim son iki yıl içinde Irak Federal Mahkemesinin KDP ve IKBY'ye yönelik aldığı kararlar da bu bağlamda dikkat çekicidir. Türkmenlerin mahkemeden olumlu bir karar beklemeden temkinli bir yaklaşım gerektirebilir.

TÜRKMENLER KRİZİ FIRSATA ÇEVİREBİLİR Mİ?

Türkmenlerin davet edilmediği Kerkük Vilayet Meclisi toplantısında, Türkmenleri ilgilendiren önemli kararlar da alınmıştır. Toplantıda, Türkmenlere vali yardımcılığı, meclis başkan yardımcılığı, Kerkük merkez kaymakamlığı ve valilik bünyesindeki bazı müsteşarlıkların verilmesi kararlaştırılmıştır. Ayrıca Türkmenlerin önerdiği dönüşümlü valilik formülü de gündeme alınmıştır. Bu nedenle Türkmenlerin mahkeme kararını beklemeden, dönüşümlü valilik formülü üzerinden baskı yaparak kurulan Kerkük yerel yönetimi ile istişarelerini sürdürmesi bir kayıp olmayacaktır. Irak Başbakanı tarafından yönetilen Kerkük'ü Yönetme Koalisyonu'nun bir üyesi olan ITC Başkanı Hasan Turan ve ITC Kerkük Milletvekili Erşat Salih, Sudan'den krizin çözülmesi için Bağdat'ta bir toplantı düzenlenmesi talebinde bulunabilir. Bu toplantıda başbakanın

himayesinde, Kerkük seçimlerinde kazanan grupların temsilcilerinin dönüşümlü valilik formülünün uygulanabilirliği konusunda bir belge imzalamaları yönünde baskı yapılabilir. Böylece Türkmenler de uzun süredir arzuladıkları bir hedef olan Kerkük valisinin Türkmenlerden seçilmesi yönünde bir adım atmış olacaktır. Aksi takdirde Türkmenlerin kendilerine sunulan görevleri kabul etmemesi durumunda, KYB'nin, Birleşik Irak Türkmenleri Cephesi listesinde yer alan ya da dışarıda kalan İran'a yakın Türkmenleri değerlendirebileceği olasılığı göz önünde bulundurulmalıdır. Zira Kerkük Valiliğinin belirlendiği Bağdat toplantısında Kerkük'ten milletvekili seçilen Bedir Örgütü üyesi Garip Asker'in de yer alması dikkat çekici olmuştur.

Türkmenler, Kerkük yönetiminin oluşturulmasında dönüşümlü valilik formülü konusunda Sudani'nin talebine sadık kalmalarına rağmen bu formülü hayata geçirememiştir. KYB eksenli bir yönetimin Kerkük'te kurulması, 2017 yılı öncesinde Türkmenler ve Araplara yönelik yaşanan idari, siyasi ve güvenlik ihlallerinin tekrarlanabileceğine dair endişeleri yeniden gündeme getirmiştir. Bu da Kerkük'ün toplumsal barışını olumsuz etkileyebilir. Zira bugüne kadar Kerkük'te atılan tek taraflı adımların hiçbir sonuç vermediği, daha önceki dönemde yaşananlar itibarıyla

görülmüştür. Bu noktada Kerkük'le ilgili bütün tarafların ortak uzlaşısı olmadan atılacak her adım, Kerkük'teki dengenin bozulmasına ve istikrarsızlığa neden olabilecek niteliktedir. Kerkük'teki hassas dengeler, daha önce de belirtildiği gibi Irak'ın genel siyasi dinamiklerini etkileme potansiyeline sahiptir. 2025 yılında Irak'ın yeni bir seçim sürecine gireceği göz önünde bulundurulduğunda, Kerkük'te yaşanacak olası bir krizin bütün Irak'ı kriz ortamına sürükleyebileceği unutulmamalıdır.

Bu durum Türkiye ve Irak arasında gelişen ilişkilere de zarar verebilir. Kerkük'te yaşanan siyasi kriz, Türkmenleri destekleyen Türkiye'nin de gündemindedir. Türkiye'nin iktidar partisi olan AK Parti Sözcüsü Ömer Çelik, Kerkük Vilayet Meclisi seçimlerinin kazananlarından Türkmenler, KDP'li Kürtler ve Arapların yer almadığı bir yönetimin kabul edilebilir olmadığı yönünde açıklamalarda bulunmuştur. Irak'ta, İran'ın vekil güçleri, zaman zaman Türkiye'nin Irak'ın iç işlerine müdahale ettiğini dile getirmektedir. Bu güçlerin Çelik'in açıklamasına da karşılık verme olasılığı göz önünde bulundurulduğunda, Türkiye ve Irak arasında tarihte eşi görülmemiş bir ivme kazanan ikili ilişkilerin olumsuz yönde etkilenmesi ihtimali doğabilir.

Dr. Bilgay Duman

1983'te Ankara'da doğdu. Çeşitli medya kurum ve kuruluşlarında, ulusal-uluslararası dergi ve gazetelerde makale ve röportajları yer aldı. Katıldığı çok sayıda konferansın yanı sıra sıklıkla Ortadoğu coğrafyasında saha çalışmaları yapmakla birlikte Birleşmiş Milletler gözlemcisi olarak Irak ve Afganistan'da yapılan seçimlerde uluslararası gözlemci ekiplerinde bulundu. Şubat 2024 itibarıyla Abant İzzet Baysal Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümünde doktora eğitimini tamamladı. Çalışmalarına ORSAM bünyesinde Irak Çalışmaları Koordinatörü olarak devam etmektedir.

Dr. Selçuk Bacalan

Selçuk Bacalan 1983 yılında Kerkük'te doğmuş, ilk ve orta öğrenimini Kerkük'te tamamlamıştır. Lisans eğitimini Türkiye Cumhuriyeti Bursu'nu kazanarak 2008 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler Bölümünde bitirmiştir. Aynı yıl yüksek lisans bursunu kazanarak 2008-2010 yılları arasında yüksek lisans eğitimini tamamlamıştır. 2010-2011 yılları Erbil Salahattin Üniversitesinde, 2011-2015 yılları arasında Kerkük Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğretim görevlisi olarak çalışmıştır. 2019 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü millî kimlik alanında doktora eğitimini tamamlamıştır. 2020-2021 yılları arasında Türkmeneli İşbirliği ve Kültür Vakfına bağlı olan Türkmeneli Kültür Merkezinin başkan vekilliğini yapmıştır. Selçuk Bacalan, millî kimlik, millî kültür, göçmen ve göç alanında araştırma tecrübesi olan bir akademisyendir. Çalışmalarına ORSAM bünyesinde Türkmen Çalışmaları Uzmanı olarak devam etmektedir.

Telif Hakkı

Ankara - TÜRKİYE ORSAM © 2024

Bu çalışmaya ait içeriğin telif hakları ORSAM'a ait olup, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek kısmen yapılacak makul alıntılar dışında, hiçbir şekilde önceden izin alınmaksızın kullanılamaz, yeniden yayımlanamaz. Bu çalışmada yer alan değerlendirmeler yazarına aittir; ORSAM'ın kurumsal görüşünü yansıtmamaktadır.

Ortadoğu Araştırmaları Merkezi

Adres : Mustafa Kemal Mah. 2128 Sk. No: 3 Çankaya, ANKARA

Telefon : +90 850 888 15 20

Email : info@orsam.org.tr

Fotoğraflar : Anadolu Ajansı (AA)